MegaBook

# 20 BÀI VĂN CHỌN LỌC HAY NHẤT

# NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

✓ Đa dạng chủ đề
✓ Bám sát xu hướng ra đề thi THPT Quốc gia
✓ Bí kíp ăn trọn điểm thi Nghị luận xã hội

***<u>Đề 1:</u> Hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày quan điểm của anh/chị về câu nói sau "Đôi khi có thể bạn đi nhầm đường, nhưng nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới"***

Cuộc đời mỗi người tựa như một hành trình dài và không phải lúc nào hành trình ấy cũng suôn sẻ, dễ dàng, có một danh ngôn cho rằng "Đôi khi có thể bạn đi nhầm đường, nhưng nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới" – một lời nhắn gửi đầy ý nghĩa về sự cố gắng, kiên trì trong cuộc sống. Mỗi chúng ta đều có một mục tiêu, một ước mơ để theo đuổi. Trên hành trình chinh phục thành công, có biết bao gian nan, khó khăn, chông gai, thử thách, thậm chí cả thất bại và tuyệt vọng, đó chính là lúc bạn cảm thấy bản thân "đang đi nhầm đường". Có lẽ công việc hay cách làm mà bạn đang theo đuổi đã vượt quá sức của bản thân, không phù hợp với hoàn cảnh. Nhưng "nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới", cứ cố gắng, cứ vươn lên, khắc phục mọi thiếu sót,bất chấp mạo hiểm thì cuối cùng, hướng đi và cách làm ấy sẽ mở ra một cánh cửa mới của những kết quả và giá trị bất ngờ. Đó chính là ý nghĩa mà câu danh ngôn muốn truyền cảm hứng đến cho chúng ta. Có biết bao người đã đi đến thành công bằng cách ấy. Mark Zuckerberg – người sáng lập Facebook, mạng xã hội toàn cầu đã có lúc muốn dừng chân bởi quá nhiều khó khăn đặc biệt là sự phản đối của mọi người. Bởi việc anh từ bỏ Harvard, từ bỏ sự nghiệp của một vận động viên đấu kiếm để theo đuổi ước mơ chính là một bước đi sai lầm trong mắt nhiều người. Nhưng rồi chàng trai trẻ ấy vẫn tiếp tục kiên trì, sáng tạo và rồi đạt đến thành công khi sáng lập được mạng xã hội lớn nhất hành tinh và trở thành tỷ phú khi chỉ chưa đến 30 tuổi. Anh đã chinh phục được "con đường mới" do chính mình kiếm tìm. Đã bao giờ bạn tự hỏi liệu mình có dám mạo hiểm như thế hay mỗi khi gặp vướng mắc, bạn sẽ lập tức lùi lại và từ bỏ ước mơ. Nếu không thử vượt qua khó khăn, thử đặt chân đến những "vùng đất mới" mà chỉ phụ thuộc hay đi theo lối mòn của những người đi trước thì dù có đến đích cũng chỉ là sự lặp lại, bắt chước người khác mà thôi. Những dấu chân không mang tên chính bạn. Tìm hướng đi mới, sáng tạo điều chưa có bao giờ cũng cần nhiều nỗ lực và kiên trì, cố gắng hơn cả ngàn lần nhưng vì thế trái ngọt, sự thành công mà nó mang lại cũng tỏa sáng, có ý nghĩa hơn rất nhiều. Cuộc sống luôn cần những con người dám nghĩ, dám làm. Là thế hệ trẻ điều này càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết, trong công việc hay cuộc sống hãy luôn sáng tạo, dám dấn thân vào những thách tức mới. "Đôi khi có thể bạn đi nhầm đường, nhưng nếu bạn vẫn cứ đi, nó có thể là con đường mới" đã truyền cho tôi sức mạnh, niềm tin để đi tiếp hành trình tuổi trẻ đang mở ra phía trước, không dám đi, không sáng tạo thì khó đi đến đích của thành công. Đừng bao giờ để bản thân dừng chân ở những lối mòn bạn nhé!

***<u>Đề 2</u>: Trong bài "Thơ tự sự", nhà thơ Nguyễn Quang Vũ có viết "Hạnh phúc như bầu trời này vậy / Không chỉ dành cho một riêng ai". Hãy bày tỏ quan điểm của anh/chị về ý kiến trên bằng đoạn văn nghị luận ( khoảng 200 chữ)***

Trong cuộc sống, mỗi chúng ta đều có một mục tiêu, một ước mơ để theo đuổi. Nhưng có lẽ, khát vọng lớn lao nhất đó chính là " Hạnh phúc". Và nhà thơ Nguyễn Quang Vũ đã dành ngòi bút của mình để viết nên những lời nhắn gửi ý nghĩa " Hạnh phúc cũng như bầu trời này vậy / Không chỉ dành cho một riêng ai" – một thông điệp nhẹ nhàng mà sâu sắc về hạnh phúc. "Bầu trời" nếu theo cách lý giải thông thường chính là thực thể rộng lớn, vô thủy vô chung, là của chung tất cả, là bầu khí quyển mà ta hít thở hàng ngày. Còn khi bạn có cảm giác bình an, hài lòng trong cuộc sống thì đó chính là "hạnh phúc". Quan niệm "Hạnh phúc như bầu trời" chính là muốn nhấn mạnh hạnh phúc là món quà của thượng đế dành cho cả nhân loại và vạn vật trên thế giới. Nhưng cũng vì thế mà không ai có thể ôm trọn được hạnh phúc cho mình. Hạnh phúc luôn bao bọc quanh chúng ta, càng nhiều người hạnh phúc, bầu trời chung ấy càng rộng lớn. Và ta sẽ càng gần bầu trời ấy hơn khi ta biết vươn lên và cố gắng. Như vậy, trong cuộc sống, muốn cảm nhận vầng hào quang rạng ngời của hạnh phúc, chúng ta không chỉ cần nỗ lực, cố gắng mà còn cả sự san sẻ, giúp đỡ mọi người để hạnh phúc đến muôn nơi. Chúng ta vẫn thường nghĩ hạnh phúc là đi liền với sở hữu, nghĩa là gắn liền với chữ "có" : có sức khỏe, có tiền bạc, có công việc ổn định, có gia đình tốt…nhưng chưa chắc những điều đó đã đảm bảo một cảm giác hạnh phúc. Những cái "có" đó phải chăng rất phù phiếm. Nếu bạn cảm thấy hạnh phúc khi mua được căn nhà mới liệu cảm giác ấy có kéo dài 1 tuần hay khi nhận được một vị trí cao trong công việc liệu sẽ hạnh phúc trong bao lâu? Thực tế cho thấy những người hạnh phúc thực sự là người biết cân bằng và san sẻ. Biết cho đi, biết giúp đỡ người khác thì hạnh phúc sẽ tự tìm đến tâm chúng ta. Chắc hẳn các bạn đã nghe đến việc làm thiện nguyện của MC Phan Anh. Anh đã bỏ ra hàng trăm triệu đồng và công sức của mình, đồng nghiệp để mua những món quà cho đồng bào miền Trung bị lũ lụt. Trước hình ảnh nhân dân có cái ăn, cái mặc sau những ngày bão lũ, nhìn những nụ cười của họ, anh đã tâm sự rằng "Tôi thực sự cảm thấy rất vui, dù hành trình có nhiều khó khăn nhưng như có phép màu, tôi chưa từng một lần mệt mỏi". Có lẽ, khi được cho đi, nhìn thấy nụ cười, niềm vui của những người nhận lại, đó chính là giây phút hạnh phúc nhất. Bởi lẽ, khi sở hữu quá nhiều, ta sẽ hao tâm để lo lắng, bảo vệ báu vật của mình, không còn tận hưởng cuộc sống đúng nghĩa. Nhưng khi biết sẻ chia, bau trời hạnh phúc sẽ ngày càng mở rộng, tỏa ánh nắng ấm áp đến muôn nơi. Vì vậy, hãy luôn biết quan tâm, yêu thương đến những người xung quanh, hãy luôn giữ sợi dây liên kết giữa hạnh phúc cá nhân và tập thể. Hãy cùng tôi và mọi người để món quà mang tên Hạnh phúc quý giá đến với muôn nơi, vượt mọi không gian.

***<u>Đề 3:</u> Trong bức thư gửi hiệu trưởng nơi con trai mình theo học, Tổng thống Abraha Linhcon viết "Xin hãy dạy cháu tránh xa sự đố kỵ".Anh/chị có suy nghĩ gì về lời nhắn gửi đó? Hãy trình bày quan điểm bản thân bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)***

Mỗi chúng ta không phải đều được tạo nên từ những phần tươi đẹp, có những góc tối u ám mà mỗi người luôn cố gắng khắc phục. Và có lẽ, hai chữ "đố kỵ" là điều mà không ai mong muốn nhưng nó lại luôn hiện hữu mạnh mẽ trong ta. Trong bức thư của Tổng thống Mỹ Abraham Lincoln gửi thầy hiệu trưởng ngôi trường nơi con trai ông theo học, ông đã viết "Xin hãy dạy cháu tránh xa sự đố kỵ". Dù bức thư đã được viết hơn 200 năm trước nhưng dường như lời nhắn gửi của ông vẫn còn vẹn nguyên giá trị. "Đố kỵ" là một thói xấu phổ biến trong xã hội. Đó là cảm giác ghen ghét, hậm hực, uất ức trước sự thành công, trước sự uy việt hoặc trước uy tín của người khác. Nhà văn Tạ Duy Anh đã nói "thói ghen tị là một thuộc tính của con người – luôn luôn ẩn náu trong chúng ta và luôn luôn chờ thời cơ để nhảy bổ vào chi phối những suy nghĩ, ứng xử, hành động của ta…cái con rắn ghen tức, đố kị sẽ tìm cách khuất phục lý trí để ngóc đầu dậy tác oai tác quái". Như vậy, tổng thống Lincoln không chỉ muốn nhắn gửi đến sự giáo dục – hãy dạy trẻ em tránh xa góc tối đố kỵ đó mà còn hướng đến tất cả mọi người, chúng ta cần chung tay để loại bỏ nó. Sự đố kỵ bắt nguồn từ đâu. Nó sẽ xuất hiện khi ta thấy xấu hổ bởi không thành công hay có được điều gì đó như những người khác. Nó cũng len lỏi khi ta muốn sở hữu thành công, danh vọng,…nhưng lại không chịu cố gắng, không học tập. Đã biết bao câu chuyện về sự đố kỵ. Trong truyện cổ tích "Sọ Dừa", hai cô chị vì ghen ghét, đố kỵ với em lấy được Sọ Dừa – khi chàng đã trở nên khôi ngô mà hãm hại chính em gái ruột của mình. Nhưng rồi chính họ lại phải gánh chịu hậu quả. Hay như sự việc, một loạt những "anh hùng bàn phím" đã ra sức để chỉ trích, bôi nhọ MC Phan Anh khi anh có được sự tin cậy của đông đảo người dân để đóng góp vào quỹ từ thiện của mình. Đố kỵ gây ra vô vàn những hậu quả. Đối với cá nhân, nó làm thui chột những tình cảm tốt đẹp, nhiều mối quan hệ thiêng liêng, làm cho con người trở nên nhạt nhẽo, tầm thường, thậm chí độc ác, ích kỉ. Đối với xã hội, nó kìm hãm tài năng, cản trở phát triển hay kéo lùi sự phát triển của lịch sử. Trong quá trình học tập và rèn luyện để hoàn thiện nhân cách của mình, chúng ta phải dũng cảm, phải kiên quyết loại bỏ thói ghen tị "Đừng để cho con rắn ghen tị luồn vào trong tim. Đó là một con rắn độc, nó gặm mòn khối óc và làm đồi bại trái tim" (Ét-môn-đô A-mi-xi). Thay vì ghen ghét, hãy coi thành công của người khác là tấm gương để chúng ta học tập, noi theo, phấn đấu. Cuộc sống sẽ rạng rỡ, tươi đẹp hơn nếu không còn sự hiện hữu của "đố kỵ".

***<u>Đề 4:</u> Lãnh đạo huyền thoại của Apple, Steve Jobs từng phát biểu: Đôi khi bạn sẽ mắc sai lầm khi sáng tạo. Điều quan trọng là phải nhanh chóng thừa nhận nó và tiếp tục phấn đấu.***

***Từ câu nói trên, bằng đoạn văn khoảng 200 từ trình bày về vai trò của sự sáng tạo trong cuộc sống hiện dại.***

Đôi khi trong công việc bạn cảm thấy bế tắc khi luôn chỉ đi theo lối mòn mà người khác đã vạch sẵn nhưng lại sợ và không dám tự mình bứt phá. Vậy thì hãy nhớ đến lời nới của Steve Jobs "Đôi khi bạn sẽ mắc sai lầm khi sáng tạo. Điều quan trọng là phải nhanh chóng thừa nhận nó và tiếp tục phấn đấu." – một thông điệp truyền đến cho chúng ta thật nhiều năng lực và cảm hứng. Sáng tạo là hoạt động của con người khi tìm thấy và làm nên giá trị vật chất và giá trị tinh thần mới mẻ mà trước đó chưa có. *Đôi khi bạn sẽ mắc sai lầm khi sáng tạo* muốn nhắc mỗi chúng ta ý thức về việc rủi ro là điều hoàn toàn có thể xảy ra khi chúng ta sáng tạo bởi không phải cứ sáng tạo là được công nhận và đem lại những kết quả đúng như những gì chúng ta mong muốn.Câu nói của Steve Jobs muốn khẳng định sáng tạo là điều vô cùng quan trọng nhưng không phải là điều dễ dàng trong đời sống mỗi con người, cần phải vượt qua những khó khăn cũng như thất bại trong quá trình sáng tạo để tiếp tục cố gắng hoàn thiện công việc của mình.Sáng tạo là tìm ra những thứ mới mẻ mà trước đó con người chưa tìm ra. Cuộc sống là chuỗi những bí ấn đòi hỏi con người phải tìm kiếm một cách có ý thức và bỏ nhiều công sức mới thấy được. Khi tìm thấy một điều gì mà trước đó người khác chưa từng nghĩ đến hoặc chưa từng biết đến được coi là bước đầu tiên của việc sáng tạo.Sáng tạo còn là làm nên những điều mới mẻ mà trước đó con người chưa làm được. Đó có thể là việc tạo nên một ý tưởng đột phá trong công việc hoặc từ ý tưởng đó phát triển thành những sản phẩm thực tế, hiện hữu. Một sự sáng tạo thành công là khi sáng tạo đó được đưa vào trong thực tế, ý tưởng được sử dụng trong công việc. Khi sáng tạo đạt đến mức độ cao nhất, nó được hiện thực hóa thành những phát minh khoa học, những bằng sáng chế có giá trị của những nhà phát minh. Đó là kết quả được công nhận, được tôn vinh và đem lại nhiều lợi ích cho xã hội.Trong cuộc sống, sáng tạo đem lại cho con người những lợi ích gì đề khiến công việc trở nên hiệu quả hơn?Xã hội có những con người biết sáng tạo sẽ tìm ra những giá trị mới, khai phá thêm những chân trời tri thức mới. Công việc sẽ được giải quyết một cách hiệu quả hơn nếu con người biết sử dụng sự sáng tạo của mình một cách thích đáng với hoàn cảnh.Con người mang trong mình bản chất sáng tạo sẽ vận động suy nghĩ một cách tích cực, không dựa vào những điều sẵn có mà bỏ quên những năng lực tiềm ẩn hoàn toàn có thể phát huy của bản thân. Mỗi người là một cá thể riêng biệt không giống ai, tất cả đều có thể tạo nên những ý tưởng đột phá, những sáng tạo có ích trong xã hội.Cuộc sống sẽ trở thành thế nào, xã hội sẽ trở nên tụt hậu ra sao nếu không có sự sáng tạo của con người?Cuộc sống không có sự sáng tạo là một cuộc sống nghèo nàn bởi cuộc sống đó chỉ biết phụ thuộc vào những điều có sẵn. Người không có sự sáng tạo là người chỉ biết làm theo những gì đã được định hình từ trước mà không biết phát huy những cá tính sáng tạo của mình, không phát huy được những giá trị tư thân, xã hội vì thế cũng trở nên trì trệ, không phát triển vì không có giá trị mới được hình thành.Sáng tạo là phẩm chất tốt và được khuyến khích nhưng chúng ta phải biết sáng tạo đúng lúc, đúng chỗ, đúng mức độ, không thái quá đề dẫn đến hậu quả ngược lại. Có những trường hợp phá cách không đúng chỗ sẽ dẫn đến những hậu quả khôn lường.Bên cạnh sự sáng tạo, mỗi con người cần phát triển các phẩm chất khác trong học tập hay công việc như sự kiên trì trong công việc, sự quyết đoán trong việc giữ vững lập trường của bản thân để làm cho phẩm chất sáng tạo được phát huy một cách cao độ nhất.

***<u>Đề 5:</u> Hãy trình bày quan điểm của anh/chị về việc giữ gìn tiếng mẹ đẻ và học tập tiếng nước ngoài.***

Trong thời gian gần đây, việc một số bạn trẻ thích "sinh ngoại", sử dụng tiếng nước ngoài thay cho tiếng Việt đã gây ra nhiều tranh luận. Với tôi, tiếng mẹ đẻ vẫn là điều mà chúng ta phải gìn giữ, là di sản quý giá của dân tộc còn tiếng nước ngoài chỉ là một phương tiện để chúng ta giao lưu với thế giới. "Tiếng mẹ đẻ" là ngôn ngữ của dân tộc mình, là tiếng nói gốc của ông bà, cha mẹ,…từ ngàn đời xưa. "Tiếng nước ngoài" chỉ chung mọi ngôn ngữ khác không phải tiếng mẹ đẻ. Chúng ta cần thực hiện song song cả việc trau dồi tiếng mẹ đẻ và học tập tiếng nước ngoài. Bởi mỗi người sinh ra chính là từ văn hóa, truyền thống, bản sắc dân tộc. Ta được nuôi dưỡng từ những lời ru ầu ơ của bà của mẹ, trưởng thành từ chính thứ ngôn ngữ giản dị, mộc mạc mà sâu sắc ấy. Bên cạnh đó, ngoại ngữ cũng giúp chúng ta có thể hội nhập, mở mang tri thức…Giữ gìn tiếng mẹ đẻ không có nghĩa là bài trừ những ngôn ngữ khác mà cần sử dụng tiếng nước ngoài sao cho phù hợp, không được lạm dụng quá mức. Sử dụng tiếng nước ngoài một cách bừa bãi, thậm chí còn sai lệch, ảnh hưởng đến sự trong sáng của tiếng Việt không làm các bạn sang trọng hơn mà chỉ hạ thấp chính giá trị con người bạn. Rất nhiều những người thành công trên trường quốc tế như GS Ngô Bảo Châu hay "thần đồng" Đỗ Nhật Nam nhưng họ vẫn dùng tiếng Việt trong giao tiếp hay các bài viết, tiếng nước ngoài chỉ xuất hiện khi thực sự cần thiết. Nhưng nhiều người quan niệm rằng công việc không cần đến ngoại ngữ thì không cần học. Đó là suy nghĩ không toàn diện bởi ngoại ngữ không chỉ là công cụ làm việc mà còn là con thuyền đưa ta khám phá với những quốc gia khác. Vì vậy, mỗi chúng ta bên cạnh việc gìn giữ những giá trị truyền thống của tiếng Việt còn phải không ngừng học hỏi them những ngôn ngữ mới, để cuộc sống them nhiều màu sắc hơn. Với tôi, tiếng Việt giúp tâm hồn tôi trong sáng hơn, bình yên hơn còn những ngôn ngữ khác sẽ giúp trí tuệ tôi được mở mang, giàu có hơn. Hãy luôn để tiếng mẹ đẻ và tiếng nước ngoài là những chiếc chìa khóa đưa ta đến với thế giới.

***<u>Đề 6:</u> Hãy trình bày của anh/chị về thông điệp trong bài thơ sau:***

***"Hái bông hoa nhỏ bé này đi rồi cầm lấy đừng trù trừ anh ạ.***
***Em sợ hoa sẽ rũ cánh và rơi vào cát bụi mất thôi.***

***Nếu trên vòng hoa đã kết không còn chỗ thì***
***cũng nên bằng tay mình anh ạ***
***qua va chạm đớn đau ban vinh dự cho hoa mà ngắt hoa đi.***

***Em sợ ngày sẽ hết trước khi em biết và thời gian dâng hiến qua đi.***

***Tuy sắc chẳng thắm tươi hương không ngào ngạt song hãy dùng hoa này mà hiến***
***dâng anh ạ và hái hoa khi thời gian còn đó anh ơi."***
***(Bài thơ số 06 – trích Lời dâng, Tagore)***

Chúng ta vẫn thường quen với sự tiện nghi, giàu có hay sung túc mà quên đi sư mệnh hiến dâng với xã hội, với cuộc đời. Và đại thi hào Tagore đã dành những ý thơ của mình để nhắn gửi thông điệp vô cùng ý nghĩa về sự hiến dâng trong cuộc đời "Hái bông hoa nhỏ bé này đi rồi cầm lấy đừng trù trừ anh ạ. /Em sợ hoa sẽ rũ cánh và rơi vào cát bụi mất thôi. /Nếu trên vòng hoa đã kết không còn chỗ /thì cũng nên bằng tay mình anh ạ /qua va chạm đớn đau ban vinh dự cho hoa mà ngắt hoa đi. /Em sợ ngày sẽ hết trước khi em biết và thời gian dâng hiến qua đi. /Tuy sắc chẳng thắm tươi hương không ngào ngạt song hãy dùng hoa này/ mà hiến dâng anh ạ và hái hoa khi thời gian còn đó anh ơi." Nằm trong tập Thơ dâng, bài thơ như một đóa hoa xinh đẹp trong khu vườn nghệ thuật của Tagore mang quan niệm về tình yêu và cuộc sống vô cùng cao đẹp của nhà thơ. Tagore gửi gắm trong hình tượng bông hoa toàn bộ vẻ đẹp của trần thế, trọn vẹn tình yêu cao đẹp của người con gái gửi đến người mình yêu. Thơ Tagore thường giàu hình ảnh tượng trưng, đóa hoa ngoài mang sứ mệnh của cái đẹp còn là ẩn dụ cho hình tượng cô gái đang yêu và khát khao được dâng hiến trọn vẹn trái tim, tuổi trẻ, vẻ đẹp, độ tươi thắm cho tình yêu. Khát vọng ấy lại là tượng trưng cho khát vọng dâng hiến toàn bô tâm sức, tài năng đang nở rộ của Tagore cho nghệ thuật, cho cuộc đời. Bài thơ gửi gắm thông điệp của tác giả đến với mọi người: Hãy dâng hiến tất cả cho cuộc sống ngay khi bạn có thể, bởi thời gian trôi qua sẽ biến cái "có thể" thành cái "không thể" bất cứ lúc nào. Khát vọng dâng hiến là khát vọng vô cùng cao đẹp, giúp con người phấn chấn trong cuộc sống, có động lực. Người cách mạng Tố Hữu đã khao khát "Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình" để lời thơ ông song hành cùng cách mạng và thúc giục con tim chiến đấu giành chiến thắng. Và Bác Hồ đã dâng hiến cả cuộc đời mình vì cuộc đời chung của biết bao người cùng khổ "nâng niu tất cả chỉ quên mình". Đặc biệt có những con người tưởng chừng như không có đủ điều kiện để sống như những người bình thường khác, nhưng họ vẫn nỗ lực vươn lên để góp sức mình cho đất nước. Đó là những tấm gương tàn nhưng không phế, truyền cảm hứng đến biết bao người chúng ta. Vậy phải chăng những người không biết trân trọng từng giây phút để dâng hiến trọn vẹn là đang sống hoài, sống phí ? Từ suy nghĩ đến hành động là cả chặng đường dài. Mỗi khát vọng cống hiến cần được thực hiện ngay khi thời gian còn đang ưu ái cho tuổi trẻ mỗi người, khi tài năng còn nở rộ, khi cảm hứng còn thăng hoa. Là thành viên của thế hệ trẻ, hãy cùng cống hiến bằng cả sức trẻ, hãy để ngọn lửa nhiệt huyết được bùng cháy mạnh mẽ nhất, mang hơi ấm đến cho cuộc đời.

***<u>Đề 7:</u> PGS.TS Văn Như Cương từng gửi đến học trò của mình trong ngày khai trường "Biển học là mênh mông, trong đó sách vở tuy quan trọng nhưng cũng chỉ là những vùng biển gần bờ mà thôi". Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị về câu nói bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)***

Cuộc đời mỗi người luôn có rất nhiều những thử thách, khó khăn cần phải chinh phục. Và trong vô vàn những chặng đường đó có một vùng biển mênh mông, vô tận mang tên "tri thức" mà có lẽ sẽ mất rất nhiều thời gian để ta vượt qua. Nhiều người thường quan niệm rằng chỉ cần con thuyền của họ chở đầy sách vở là có thể hoàn thành cuộc viễn dương đó, nhưng dường như đó vẫn chưa đủ. PGS.TS Văn Như Cương – vị thầy đáng kính của biết bao thế hệ học trò đã nhắn gửi những lời chân thành nhất đến không chỉ các em học sinh mà còn tất cả chúng ta "Biển học là mênh mông, trong đó sách vở tuy quan trọng nhưng cũng chỉ là những vùng biển gần bờ mà thôi". Nếu so sánh những vùng biển gần bờ với cả đại dương mênh mông thì thật sự quá nhỏ bé, đặt chân đến đó chỉ giống như việc chúng ta đang tập làm quen với xung quanh để chuẩn bị cho những khó khăn gấp vạn lần ở vùng biển rộng kia mà thôi. Và những kiến thức nằm trong sách vở cũng vậy. Đó chỉ là nền tảng, là những thứ căn bản nhất còn tri thức của nhân loại lại vô cùng rộng lớn. Có được kiến thức ở sách vở, chúng ta đã có cho mình chiếc áo phao. Nhưng để điều khiển một con thuyền còn cần đến cả năng lực lái tàu, kinh nghiệm…Như vậy, câu nói của PGS.TS Văn Như Cương muốn truyền thông điệp đến mỗi chúng ta: Phải chuẩn bị cho mình những kiến thức thật tốt từ sách vở để đặt nền móng cho việc lĩnh hội tri thức và đồng thời cần bồi dưỡng them năng lực, học cả trong cuộc sống, trong thực tế, việc thực hiện sóng đôi học và hành là vô cùng quan trọng. Quả đúng là như vậy. Nếu chúng ta chỉ luôn giới hạn những hiểu biết của mình trong những trang sách, những kiến thức đã được quy chuẩn sẵn mà không biết tự tìm tòi, khám phá, suy nghĩ, sáng tạo hay không học vận dụng những kiến thức ấy vào thực tiễn thì mãi mãi trí óc cũng chỉ là một bức tượng vô cùng hào nhoáng nhưng vô hồn. Nhưng nếu chỉ chú trọng vào thực hành, trải nghiệm nhưng kiến thức nền tảng lại rỗng thì sự thực hành rất dễ sai lầm, lệch lạc, thậm chí gây nên những hậu quả khôn lường. Không ai thông minh, thành công mà không có kiến thức và cũng không ai tài giỏi mà không có thực hành. Thiếu một trong hai yếu tố có thể khiến chúng ta trở nên lạc lõng so với thế giới. Đã có câu chuyện về cô kĩ sư điện tử có kiến thức chuyên môn rất uyên bác nhưng lại không biết đến điều đơn giản "Canh cua có thể nấu với gì?". Nhiều người lên tiếng bảo vệ cô gái, có thể do cô làm việc bên nước ngoài nên không quen với những món ăn dân dã. Nhưng thử hỏi lẽ nào từ khi còn bé cô chưa bao giờ biết đến món ăn này, dù có thể không biết nấu ăn nhưng hình ảnh của bát canh cua hẳn cô đã thấy.

Và là một người Việt Nam, sinh ra lớn lên ở mảnh đất hình chữ S nhưng những món ăn truyền thống cô cũng không biết. Cô có thể giỏi về chuyên môn nhưng chính phần kiến thức từ cuộc sống, từ trải nghiệm lại thiếu hụt một cách trầm trọng. Mỗi chúng ta cần chủ động, tích cực học hỏi bằng cuộc sống của mình. Có thể trong quá trình tích lũy tri thức sẽ có những vấp ngã, sai lầm nhưng đó lại là khi cuộc đời cho chúng ta them một bài học về thực tế. Hãy luôn trang bị cho mình cả kiến thức cơ bản từ những cuốn sách và cả những bài học mà cuộc đời dạy cho ta để có thể vượt qua bất kì đợt sóng hay những thử thách trong quá trình chinh phục tri thức nhân loại.

***<u>Đề 8:</u> Bàn về vai trò của một số bộ môn nghệ thuật như kịch, âm nhạc, hội họa, vũ đạo,…trong nhà trường phổ thông, nhiều người cho rằng các môn học này không cần thiết đối với học sinh; song nhiều người khác lại cho rằng chúng không chỉ cần thiết mà còn là sự sống còn của nền giáo dục toàn diện và hiện đại.***

***Anh/chị đồng tình với ý kiến nào? Hãy trình bày bằng một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ)***

Xưa nay, chúng ta vẫn thường quan niệm giỏi và thông minh là phải về các môn kiến thức tự nhiên hay xã hội mà bỏ qua hay coi nhẹ những bộ môn nghệ thuật như kịch, âm nhạc,…Và nhiều người cho rằng việc dạy các bộ môn này ở nhà trường phổ thông là không cần thiết song nhiều người khác lại cho rằng chúng không chỉ cần thiết mà còn là sự sống còn của nền giáo dục toàn diện và hiện đại. Vậy nên đi theo chiều hướng nào ? Chúng ta có thể thấy tầm quan trọng của những yếu tố nghệ thuật trong cả cuộc sống hàng ngày hay trong môi trường giáo dục. Nếu cuộc sống không có âm nhạc, không có hội họa…thì sẽ chẳng còn vẻ đẹp của thẩm mĩ, tâm hồn chúng ta không còn được thư giãn, bồi dưỡng. Còn trong quá trình dạy và học, học sinh không chỉ lĩnh hội những kiến thức khoa học mà còn phải phát triển năng lực sáng tạo của cá nhân, bồi đắp thị hiếu, năng lực cảm thụ thẩm mĩ…qua những môn học như hội họa, vũ đạo, âm nhạc…Ở Việt Nam và các quốc gia khác cũng đang hướng đến nền giáo dục toàn diện ở phổ thông. Vì thế việc xuất hiện các môn học hay các hoạt động về nghệ thuật là điều hoàn toàn dễ hiểu. Với tôi, đây là hướng đi đúng đắn và cần thiết cho những thế hệ tương lai của đất nước. Kiến thức khoa học và kiến thức thẩm mỹ có mối quan hệ như hai mặt của một tờ giấy vậy, sẽ chẳng có tờ giấy nào tồn tại mà chỉ có một mặt, chẳng có ai thành công khi chỉ sở hữu kiến thức khoa học hay thẩm mĩ. Những kiến thức khoa học sẽ giúp các em có được nền tảng để cảm thụ được vẻ đẹp của những bộ môn nghệ thuật. Không có sự am hiểu về cuộc sống, về tự nhiên, về xã hội thì không thể lĩnh hội được hết thông điệp từ những giai điệu, không thể hiểu được ngụ ý của họa sĩ qua những bức vẽ…Ngược lại, những hoạt động nghệ thuật sẽ đưa đến cho học sinh tư duy sáng tạo thẩm mĩ để tăng khả năng tiếp thu những kiến thức khác. Ở các nước tiên tiến, họ đã đưa các bộ môn nghệ thuật vào nhà trường từ rất lâu, vừa là môn bắt buộc vừa là môn tự chọn để học sinh vưa được cung cấp những kiến thức nền tảng trong việc thưởng thức và sáng tạo nghệ thuật, vừa được bồi dưỡng và phát triển những năng lực chuyên biệt hay nghề nghiệp mà

mình định theo đuổi. Một nền giáo dục tiên tiến và thành công khi để học sinh được phát triển một cách toàn diện, đánh thức được tiềm năng của mỗi cá nhân. Như vậy, bản thân mỗi học sinh cần tự chủ động định hướng con đường cho mình, cần song song phát triển cả kiến thức khoa học và bồi dưỡng tư duy thẩm mĩ. Hãy để cuộc đời là một vườn hoa rực sắc đa dạng, nơi đó có những loài hoa kiến thức đẹp nhất, hoàn thiện nhất và hương hoa thẩm mỹ ngát thơm nhất.

***<u>Đề 9:</u> Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về phát biểu sau của nhà hoạt động nhân quyền Mĩ gốc Phi, người được nhận giải Nobel về Hòa bình năm 1964: "Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của những kẻ xấu, mà còn là vì sự im lặng đáng sợ của những người tốt".***

Trong một bài phát biểu của nhà nhân quyền học người Mĩ gốc Phi, người nhận giải Nobel về hòa bình, ông có nói "Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của những kẻ xấu, mà còn là vì sự im lặng đáng sợ của những người tốt". Một quan điểm, nhận định nếu chỉ nghe ban đầu sẽ thấy sao thật xót xa và cay đắng nhưng đó chẳng phải hiện thực, chẳng phải xã hội mà ta vẫn đang sống hay sao? Vậy nên hiểu về phát biểu ấy như thế nào?Trước hết, "kẻ xấu" mà nhà nhân quyền muốn nói đến là những người như thế nào? Đó là những con người có tâm địa xấu xa, gây ảnh hưởng đến mọi người và môi trường xung quanh, đến cộng đồng. Vì thế "lời nói và hành động" của kẻ xấu chính là những lời dối trá, giễu cợt, gièm pha, khích bác…là những hành động côn đồ, lưu manh, làm tổn hại đến tinh thần và cả thể chất của người khác, đến lợi ích chung của cộng đồng. Vậy còn "người tốt" thì sao? Đó là những người có lối sống đúng đắn, tâm hồn nhân hậu, trong sáng, hiểu biết đúng sai, phải trái ở đời. Nhưng "im lặng" ở đây lại là sự không hành động, không phản ứng, thờ ơ hoặc hèn nhát, quay lưng với mọi chuyện diễn ra xung quanh. "Sự im lặng của người tốt" chính là thái độ thờ ơ, bàng quan, thiếu trách nhiệm với cộng đồng của những người vốn có bản tính tốt đẹp. Như vậy, câu nói đã đưa đến một nhận định: Bày tỏ thái độ phê phán đối với những người có tâm địa độc ác, chuyên dùng lời nói hoặc hành động làm tổn hại đến người khác và cả những người vốn có bản tính tốt đẹp nhưng thờ ơ, vô cảm, thiếu trách nhiệm với cộng đồng.Tại sao chúng ta lại xót xa vì lời nói và hành động của những kẻ xấu? Vì những điều đó trực tiếp làm tổn hại đến mọi người, đến lợi ích của cả cộng đồng, khiến chúng ta cảm thấy đau đớn, bất bình. Vậy còn sự im lặng đáng sợ của những người tốt thì sao? Đó chẳng phải là sự ngầm thỏa hiệp, mặc kệ cho cái xấu  cái ác lộng hành, là cách tiếp tay cho "hành động và lời nói của kẻ xấu" vẫy vùng, "thoải mái được thể hiện", là cách gián tiếp gây hại cho cộng đồng, cho những người xung quanh khi họ chẳng thể lên tiếng, không quyết liệt hành động. Chúng ta có thể thấy những xót xa mà những lời nói và hành động của những kẻ xấu đã gây ra cho cộng đồng. Biết bao những vụ án, những tội ác khủng khiếp xảy ra hàng ngày trên các phương tiện thông tin đại chúng. Rồi những vụ tham ô, tham nhũng của những vị quan chức khiến tổn hại, thất thoát đến trăm nghìn tỷ đồng – số tiền mà có thể giúp đỡ cho biết bao người nông dân đang còn nghèo khó. Nhưng đáng sợ không kém còn là chính sự tiếp tay, thỏa hiệp của những người tốt bởi sự im lặng hèn nhát. Chứng kiến tội ác

nhưng không một ai dám lên tiếng hay hành động. Không thể phủ nhận rằng, trên thực tế, đã có rất nhiều người dám đứng lên, dám bảo vệ lẽ phải nhưng trong số đó có rất nhiều người đã phải lãnh nhận những hậu quả đáng tiếc và đáng buồn, tuy nhiên hãy tin tưởng đó chỉ là cá biệt và tạm thời, kết cục cuối cùng sẽ giúp mang lại sự công bằng, tốt đẹp cho xã hội. Là một người trẻ, là  thế hệ tương lai của đất nước hãy tự thay đổi ngay từ chính mình. Đừng bao giờ trở thành chủ nhân của những lời nói và hành động xấu, hãy biết dũng cảm đứng lên đấu tranh với cái xấu, cái ác, tuyên truyền, cổ động những người xung quanh mình để tạo nên một cộng đồng tốt đẹp và dũng cảm. Hãy biến câu nói "Trong thế giới này, chúng ta xót xa không chỉ vì lời nói và hành động của những kẻ xấu, mà còn là vì sự im lặng đáng sợ của những người tốt" trở thành một quá khứ mãi được lãng quên, hãy để tương lai trở thành tốt đẹp với những người

nhân hậu, một xã hội đầy yêu thương.

***Đề 10:*** ***"Một thực tế phổ biến hiện nay là với đa phần giới trẻ các trường nghề chỉ được coi là lựa chọn cuối cùng khi giấc mơ gõ cửa các trường đại học của họ không đạt được"***

***(Trích Không thể hội nhập chỉ với kĩ sư, tiến sĩ – Nguyễn Công Thảo , báo Vietnamnet.)***

***Hãy nêu suy nghĩ của anh / chị về ý kiến trên bằng một đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ).***

Với mỗi chúng ta, sau khi kết thúc những năm tháng trên ghế nhà trường, mỗi người lại lựa chọn cho mình một con đường riêng để đi tới thành công. Nhưng "Một thực tế phổ biến hiện nay là với đa phần giới trẻ các trường nghề chỉ được coi là lựa chọn cuối cùng khi giấc mơ gõ cửa các trường đại học của họ không đạt được". Việt Nam là một đất nước nông nghiệp phải trải qua rất nhiều vất vả, khó nhọc, lao động mệt mỏi mới mong có được cuộc sống đầy đủ. Do đó, suy nghĩ và quan điểm cho rằng: chỉ HỌC, HỌC và HỌC mới có thể giúp mình phát triển, thoát khỏi sự nghèo khó sau lũy tre làng đã trở thành quan niệm ăn sâu vào tiềm thức và suy nghĩ của mỗi người. Vì vậy, đại học luôn là mục tiêu cao nhất và là nơi duy nhất được mọi người theo đuổi, cố gắng mọi giá để đạt được. Nhưng không phải ai cũng có đủ điều kiện hay may mắn để bước vào cánh cửa đó. Và khi niềm hy vọng bị dập tắt thì nhiều bạn trẻ mang theo sự chán nản, buông xuôi, thất vọng để lựa chọn theo học những trường nghề. Nếu các trường đại học tập trung đào tạo về tri thức nghiên cứu thì kĩ năng là mục tiêu đào tạo của các trường dạy nghề. Nếu xét trên các phương diện thì đây là hai yếu tố chủ đạo để phát triển kinh tế và đều được đề cao như nhau. Nhưng ở Việt Nam thì nghề chỉ được coi là "Chiếu dưới". Đây không phải một hiện tượng đơn lẻ mà phổ biến trong cả nước. Nói cách khác, nhiều suy nghĩ tiêu cực còn nghĩ rằng vào trường nghề là một thất bại cực kì nặng nề. Điều này xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau.Trước hết đó là nhận thức. Chúng ta vẫn chưa thoát khỏi được quan niệm học nghề chỉ dành cho những công việc chân tay vất vả, phục vụ những công việc thiên về thể lực, ít cần đến nghiên cứu hay sáng tạo. Chưa tính đến thực tế hay hiệu quả công việc, trong các cuộc thi quốc tế, Việt Nam chỉ

luôn đạt giải và thành tích cao ở những môn thi về lý thuyết còn những bộ môn yêu cầu kĩ năng thì nước ta vẫn rất hiếm khi được vinh danh. Thiết nghĩ, chúng ta cần thay đổi về cả nhận thức và hành động để xóa bỏ ranh giới giữa học đại học và học nghề.. Chính sách phát triển nên chú trọng đầu tư them cho các trường đào tạo nghề để tạo điều kiện tốt nhất cho việc học tập, thực hành của học viên, giúp đào tạo được nguồn nhân lực có tay nghề cao. Mỗi người cũng cần thay đổi nhận thức của mình. Dù là phát triển, đóng góp về tri thức hay lao động để tạo ra những sản phẩm hữu hình, có giá trị và thiết thực thì đều được trân trọng và có một vị trí như nhau.Đã đến lúc loại bỏ quan niệm chỉ đại học mới mang lại hạnh phúc và thành công. Hãy cùng thay đổi để các trường nghề trở thành một trong những lựa chọn tích cực của thế hệ trẻ thay vì con đường tạm thời, mang tính giải pháp khi cánh cửa đại học khép lại.

***<u>Đề 11:</u> Trình bày suy nghĩ của anh/chị về hiện tượng hàng giả và hàng nhái xuất hiện tràn lan trong thị trường hiện nay bằng đoạn văn nghị luận ( khoảng 200 chữ )***

Chuyện hàng giả, hàng nhái đã diễn ra trong cuộc sống của chúng ta rất lâu, thậm chí giờ đây dường như xã hội còn chấp nhận sống chung với nó vậy. Nhưng vấn đề đặt ra ở đây không chỉ là việc sử dụng hàng tốt hay xấu, chất lượng hay không mà đó còn là lương tâm của người bán hàng, là sự trung thực của những người kinh doanh. Nếu "hàng thật" là những sản phẩm đạt chuẩn về chất lượng, đã được các cơ sở, doanh nghiệp kinh doanh đăng kí, được đảm bảo qua quá trình kiểm duyệt thì hàng giả, hàng nhái là những hàng hóa không có giá trị sử dụng, công dụng; có giá trị sử dụng, công dụng không đúng với nguồn gốc bản chất tự nhiên, tên gọi của hàng hóa; có giá trị sử dụng, công dụng không đúng với giá trị sử dụng, công dụng đã công bố hoặc đăng ký. Ở Việt Nam, chuyện làm giả làm nhái và ăn cắp bản quyền, dường như đã thành chuyện hàng ngày ở huyện, đến mức, người ta không cảm thấy xấu hổ gì cả khi làm việc đó. Có lần tôi đi mua tương bần, đã được nhắc trước là mua ở hiệu Bà Già, chỗ đó là ngon nổi tiếng. Thế nhưng, khi đến nơi, thì thấy cả một dãy phố, cửa hiệu nào cũng treo biển Bà Già, hoa hết cả mắt. Cuối cùng, tôi phát hiện ra có một cửa hàng treo biển Bà Già Đừng Nhầm và quyết định rẽ vào. Ở đó, tôi gặp một bà già trông rất đẹp lão, khi được hỏi tại sao cửa hàng của bà treo biển lạ thế, bà nói là vì khi bà treo biển Bà Già, ngay lập tức các nhà khác cũng treo biển Bà Già. Cực chẳng đã, bà treo thêm chữ Đừng Nhầm để phân biệt với những nhà khác. Nhưng mà tôi đồ rằng, một ngày nào đó, cả dãy phố sẽ đầy ắp những biển Bà Già Đừng Nhầm, chẳng khác nào yêu quái đội lốt Tôn Ngộ Không để lừa gạt Đường Tăng. Bao nhiêu cá nhân, doanh nghiệp Việt Nam đã phải cay đắng sống chung với lũ, hoặc là thay tên đổi họ, hoặc là rút cục đã bị chèn ép bởi chính những kẻ làm giả, làm nhái, vì không đủ sức để bảo vệ bản quyền của mình. Có người làm thật, mà rút cục không đủ to mồm, không đủ tiền hay không đủ quan hệ, còn bị đổ oan cho là làm nhái.Thực ra, việc làm nhái không những có hại cho người làm thật, mà có hại cho chính người làm nhái nữa. Tôi tin rằng, nếu thực sự đam mê, tìm tòi và đi đến cùng con đường của mình, thì ai rồi cũng có thể tìm ra một cái gì đó riêng, độc đáo, khác biệt, và đều có thể đóng góp một điều gì đó cho cộng đồng. Bởi vì tri thức hay chân lý hay phương pháp hay kĩ thuật hay sản phẩm, là không có giới hạn, dù hàng nghìn người cùng theo đuổi và tìm kiếm đi chăng nữa, cũng không bao giờ có thể hết được. Thế nhưng, quen với việc làm nhái làm giả, người ta dần dần trở nên lười biếng, không chịu đào sâu suy nghĩ, đánh mất đam mê và bản sắc, cuối cùng không bao giờ dám đi đến cùng con đường của mình, vì thế cũng khó có thể tạo nên một cái gì đó thật sự sâu sắc, thật sự chất lượng. Cái gì không thực sự sâu sắc và chất lượng, thì chỉ có thể hấp dẫn người ta lúc ban đầu, lừa bịp người ta trong chốc lát chứ khó có thể phát triển một cách bền vững được. Người làm giả làm nhái, tưởng là có thể đạp lên trên đối thủ, hóa ra lại đang giết chết chính mình.Rồi người sử dụng sản phẩm hoặc tiếp nhận tri thức thì lại càng thiệt hại hơn nữa, như bị lạc vào ma trận, dẫn đến đánh mất niềm tin vào những giá trị chân chính, đánh mất niềm tin vào con người. Đồ dùng đánh mất có thể mua lại, tiền bạc đánh mất có thể kiếm lại, nhưng niềm tin bị mất thì không bao giờ tìm lại được. Thiết nghĩ, đã đến lúc chúng ta nên chung tay để loại bỏ

vấn nạn này, từ các chế tài xử phạt, lương tâm của những người kinh doanh cho đến ý thức của người tiêu dùng. Hãy để xã hội trở nên văn minh hơn, hiện đại hơn khi không còn tồn tại thực trạng hàng giả, hàng nhái.

***<u>Đề 12:</u> Trình bày suy nghĩ của anh/chị về việc chấp nhận sự khác biệt trong cuộc sống bằng đoạn văn nghị luận ( khoảng 200 chữ )***

Xã hội vẫn thường tôn vinh những gì chung, phổ biến, hay nói cách khác là có xu hướng toàn cầu và bỏ qua những gì khác biệt, thậm chí là bài trừ những gì nổi trội. Khác biệt ở đây có thể là suy nghĩ, hoàn cảnh, thói quen hay về những đặc điểm cơ thể. Chúng ta rất khó chấp nhận một người nào đó có suy nghĩ khác mình, cách làm khác mình, tính cách khác mình, thậm chí chỉ đơn giản là ăn mặc khác mình. Vì thế, dù xã hội có văn minh đến đâu, thì thật khó có thể xóa bỏ sự kì thị chủng tộc, sự phân biệt màu da, tôn giáo. Toàn cầu hóa hay các phương tiện kĩ thuật có thể gia tăng kết nối, rút ngắn khoảng cách thì rào cản giữa cá nhân với cá nhân, giữa cộng đồng này với cộng đồng khác, là cái thật khó có thể dỡ bỏ. Bởi khó chấp nhận sự khác biệt vốn là bản năng nguyên thủy của mọi sinh vật, bắt nguồn từ động lực duy trì sự thuần chủng để sinh tồn.Con người ta, cũng như những sinh vật khác, về bản năng, là khó chấp nhận sự khác biệt. Tôi nhớ khi còn nhỏ, nhà bà tôi có 1 đàn gà, trong đó có 1 con gà bị què chân, còi cọc và xấu xí. Mỗi khi cho bọn chúng ăn, thì những con khỏe mạnh bao giờ cũng lao đến trước và rất lâu sau con gà què mới lê lết chạy đến sau để nhặt nhạnh những thức ăn còn thừa. Nó cũng thường xuyên bị cả đàn xúm vào mổ, trông rất đáng thương. Vì thế, nó sinh ra vốn đã còi cọc, xấu xí, lại càng trở nên còi cọc và xấu xí. Nếu quan sát một đám trẻ con đang chơi, thì những đứa trẻ xấu xí hơn, yếu ớt hơn hoặc có chút khác biệt gì đó trong cơ thể, trong cách ăn mặc hành xử, thường bị xa lánh, trêu chọc, thường bị lôi ra làm trò mua vui cho cả nhóm. Đôi lúc, đó không hẳn là biểu hiện của một động cơ độc ác, mà tôi nghĩ xuất phát từ bản năng khó chấp nhận sự khác biệt. Nhưng mà, về mặt tự nhiên, mỗi sự sống đều rất khác biệt. Trong một khu rừng, không một cây nào hoàn toàn giống hệt một cái cây khác. Trên cùng một thân cây, nhưng không chiếc lá nào giống chiếc lá nào. Tôi nghĩ, tạo hóa đã rất thông minh khi tạo ra những sự sống rất khác nhau, nhưng không một sự sống nào trong đó là hoàn hảo, vì thế chúng phải dựa vào nhau để sinh tồn. Bạn đẹp chính bởi bạn không hoàn hảo. Người khác có giá trị bởi vì họ khác với bạn. Việc người khác không chấp nhận bạn bởi bạn khác với họ cũng là một điều giản dị hợp với qui luật của tự nhiên. Khi nghĩ như thế, trái tim bạn sẽ có khả năng co giãn hơn, bao dung hơn và tôi chắc chắn, bạn sẽ cảm thấy hạnh phúc hơn rất nhiều. Cảm giác hạnh phúc bởi một trái tim biết co giãn đó, tôi nghĩ chính là thứ làm đầy cuộc sống của chúng ta.

***<u>Đề 13:</u> Trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến sau bằng một đoạn văn nghị luận ( khoảng 200 chữ ): "Để giàu sang, một con người có thể chỉ mất vài năm, nhưng để trở thành người có văn hóa có thể phải mất hàng chục năm, có khi cả cuộc đời" (Vũ Khiêu – Bài phát biểu nhân kỷ niệm 1000 năm Thăng Long – Hà Nội)***

Có thể đã đôi lần bạn nghe thấy câu nói "Vô văn hóa" hay có thể chính bạn đã nói, nhưng liệu chúng ta có thực sự hiểu rõ về hai chữ "văn hóa" hay không? Trong bài phát biểu kỷ niệm 1000 năm Thăng Long – Hà Nội, học giả Vũ Khiếu đã nói "Để giàu sang, một con người có thể chỉ mất vài năm, nhưng để trở thành người có văn hóa có thể phải mất hàng chục năm, có khi cả cuộc đời" – một lời nhắn gửi nhẹ nhàng mà vô cùng sâu sắc. Văn hóa là một khái niệm rộng bao gồm mọi lĩnh vực của đời sống, từ khoa học cho đến nghệ thuật, từ đời sống tâm hồn, tâm linh đến thói quen sinh hoạt, thị hiếu thẩm mĩ, giao tiếp ứng xử,..của con người. Còn trong câu nói của Vũ Khiêu là bàn đến văn hóa của một người. Bằng những mệnh đề tương phản: giàu sang – có văn hóa, ba năm – chục năm, cả cuộc đời, nhà văn Vũ Khiêu muốn khẳng định sự dày công trong việc dạy dỗ, giáo dục, rèn luyện để một con người trở nên có văn hóa. Đó là một ý kiến hoàn toàn đúng và xác đáng. Để giàu sang, một con người có thể chỉ mất vài ba năm thậm chí ngắn hơn nữa. Việc tạo lập một sự nghiệp, cuộc sống giàu có về vật chất có thể chỉ mất thời gian ngắn bằng sự cần cù và sáng tạo trong lao động. Nhưng để hình thành nền tảng văn hóa tri thức, con người cần rèn luyện, tích lũy trong khoảng thời gian hàng chục năm khi ngồi trên ghế nhà trường và trong suốt cả cuộc đời như Lê nin đã nói : Học, học nữa, học mãi. Và với giá trị văn hóa tinh thần cũng vậy. Đó là vẻ đẹp tâm hồn với các giá trị đạo đức như: tình yêu thương, nhân ái, lòng vị tha, khoan dung, sự sẻ chia, ý thức dân tộc, cộng đồng, thái độ trân trọng lịch sử, quá khứ, văn hóa gia tiếp ứng xử giữa người và người trong cuộc sống,…Văn hóa tri thức và đạo đức nhân cách của con người có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Những người có trình độ cao thường là những nhân cách đáng trọng. Tuy nhiên điều đó không hoàn toàn đúng với mọi trường hợp bởi trên thực tế, nhiều người có trình độ văn hóa cao vẫn có thể có những suy nghĩ ấu trĩ, vẫn có thể mắc những sai lầm trong giao tiếp văn hóa ứng xử. Ngược lại, có những người dù không được học cao nhưng nhân cách vẫn rạng ngời, đáng kính trọng. Vì vậy, song song với việc bồi đắp tri thức văn hóa, chúng ta còn phải học làm người, tăng cường rèn luyện kĩ năng sống. Việc rèn luyện để trở thành người có văn hóa là quan trọng, cần thiết. Để đào luyện một con người có văn hóa cần có sự chung tay của cả gia đình, nhà trường, xã hội. Nhưng yếu tố quan trọng vẫn là ý thức chủ động của mọi người. Khi mỗi chúng ta tự mình rèn luyện, học hỏi thì "văn hóa" sẽ hiện hiện ở mọi nơi, cuộc sống sẽ ngày càng văn minh, hiện đại hơn.

***<u>Đề 14:</u> Trong văn bản Cổng trường mở ra, Lý Lan viết: Mẹ sẽ đưa con đến trường, cầm tay con dắt qua cánh cổng, rồi buông tay mà nói: đi đi con, hãy can đảm lên, thế giới này là của con.***

***Từ sự hiểu biết và thực tế của bản thân, hãy viết một đoạn văn nghị luận khoảng 200 chữ về tính tự lập và sự chủ động hòa nhập với thế giới xung quanh.***

Thế giới ngày càng rộng mở và con người cũng cần tự lập, chủ động hơn để hòa mình với sự chuyển biến của cuộc sống. Và trong tâm sự của người mẹ nhân ngày khai trường của con, Lý Lan đã viết trong "Cổng trường mở ra": "Mẹ sẽ đưa con đến trường, cầm tay con dắt qua cánh cổng, rồi buông tay mà nói: đi đi con, hãy can đảm lên, thế giới này là của con.". Đó không chỉ là những lời yêu thương từ tấm lòng người mẹ mà còn là lời nhắn gửi rất ý nghĩa: sự dìu dắt, chỉ bảo, nâng đỡ của cha mẹ là rất cần thiết nhưng sự tự lập, chủ động của mỗi chúng ta là yếu tố quyết định sự trưởng thành , năng lực và sự thành công của mỗi người. "Cầm tay con mà dắt" chính là sự dẫn dắt, chăm sóc của cha mẹ trên những bước đường đời đầu tiên của con nhưng rồi đến ngưỡng cửa nào đó, sự dìu dắt đó sẽ thay thế bằng những bước chân con tự đi là sự "buông tay" để con được tự do, tự chủ. Lúc ấy sẽ là lúc con cần đến sự can đảm, bản lĩnh, khả năng để biến vạn vật xung quanh thành "thế giới của con" – con tự mình khám phá và hòa nhập. Hay nói cách khác, đó chính là khả năng tự lập và chủ động của mỗi chúng ta. Tự lập là khả năng tự làm việc, học tập, giải quyết những vấn đề cá nhân của mình mà không ỷ lại, nhờ vả, dựa vào sự giúp đỡ của người khác. Và khi bản thân mình tích cực thực hiện, không chờ đợi, không phụ thuộc hoàn cảnh thì đó chính là chủ động, mức độ cao hơn của tự lập. Không phủ nhận rằng, sự chăm sóc, yêu thương, đùm bọc của cha mẹ, người thân đối với chúng ta là những điều quý giá, đáng trân trọng, là nền tảng vững chắc cho sự thành công. Tuy nhiên, yếu tố đóng vai trò là sức bật chính là sự tự lập. Nó giúp chúng ta có ý thức rèn luyện để hoàn thiện bản thân. Sự chủ động giúp chúng ta vươn lên, thích nghi với hoàn cảnh, vượt qua mọi thử thách, không gục ngã lùi bước trước thử thách. Trong bối cảnh cuộc sống hiện đại, tự lập và chủ động là chìa khóa giúp mỗi cá nhân phát triển, không lệ thuộc, phát huy tính sáng tạo. Có như vậy mới đến được ánh sáng của thành công. Chắc hẳn chúng ta còn nhớ "thần đồng" Đỗ Nhật Nam, dù tuổi còn nhỏ nhưng em đã tạo nên tiếng vang lớn trong và ngoài nước bằng chính khả năng bản thân. Khi còn nhỏ, cha mẹ em đã định hướng, dẫn dắt em những bước đầu như dạy em nên học tiếng anh như thế nào hay rèn luyện ra sao. Để rồi sau đó bằng sự tự chủ, em đã vươn lên, nỗ lực bằng chính đôi chân của mình. Tự lập biểu hiện ở các giai đoạn khác nhau trong cuộc đời, tuy nhiên là những người trẻ điều này càng cần thiết hơn. Muốn hình thành sự tự lập, chủ động, cần xác định rõ lối sống, quan niệm sống dựa vào năng lực bản thân, phải khẳng định sự tự tin, tích lũy rèn luyện các kĩ năng sống, suy nghĩ độc lập…Đặc biệt mỗi chúng ta phải biết lập kế hoạch cho công việc, học tập, bởi có mục tiêu sẽ tạo cơ hội để chủ động phấn đấu. Tự lập không có nghĩa là chủ nghĩa cá nhân ích kỷ, xa rời mọi người mà ngược lại cần xây dựng tập thể. Hãy tạo cho mình tính tự chủ, độc lập từ suy nghĩ đến hành động, từ học tập đến đời sống, từ phẩm chất đến bản lĩnh, từ cá nhân đến cộng đồng dân tộc như nhà văn Nga Pautopxki từng viết "Dù người ta có nói với bạn những gì đi nữa thì bạn cứ tự tin rằng cuộc đời kì diệu và tuyệt đẹp".

***<u>Đề 15:</u> Có ý kiến cho rằng "Con người từng ngày thay đổi công nghệ nhưng chính công nghệ cũng đang thay đổi cuộc sống con người". Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị về ý kiến trên bằng đoạn văn nghị luận ( khoảng 200 chữ)***

Đã bao giờ bạn tự hỏi nếu một ngày không có điện thoại, laptop hay những đồ công nghệ khác, cuộc sống sẽ ra sao? Chúng ta vẫn thường coi công nghệ như một điều thiết yếu của cuộc sống và nghĩ rằng những sự thay đổi đó là do con người. Nhưng có ý kiến cho rằng "Con người từng ngày thay đổi công nghệ nhưng chính công nghệ cũng đang thay đổi cuộc sống con người". Phải chăng công nghệ đang ngày ngày chi phối, định hướng hành vi, thói quen không chỉ của cá nhân mà cả cộng đồng hay nhiều thế hệ. Thuật ngữ công nghệ có nguồn gốc từ tiếng Hi Lạp, hàm nghĩa về các công cụ, kĩ năng và mưu mẹo của con người trong các hoạt động sống. Ngày nay, công nghệ được xem là hệ thống các phương pháp, công cụ và năng lực giải quyết vấn đề hay quy trình tạo ra sản phẩm ( vật thể và phi vật thể ). Con người đang ngày càng phát triển công nghệ những cũng đồng thời lệ thuộc và nó, bị nó chi phối. Việc phát triển, biến đổi công nghệ là quy luật tất yếu, khi con người chủ động thay thế phần quan trọng ( cơ bản, cốt lõi) hay toàn bộ công nghệ đang sử dụng bằng công nghệ khác tiên tiến hơn. Công nghệ hiện diện trong mọi lĩnh vực của đời sống và đem đến cho chúng ta những lợi ích không thể phủ nhận. Cuộc sống chúng ta ngày một tốt hơn, tiết kiệm sức lao động,…Tuy nhiên, cũng có những ảnh hưởng tiêu cực khi sự lệ thuộc vào công nghệ ngày càng cao. Điều đó dẫn đến việc lười suy nghĩ, lười vận động, những mối quan hệ cũng trở nen lạnh lùng, khô cứng khi đa số lựa chọn việc duy trì việc gặp gỡ, trò chuyện, quan tâm chỉ qua những lời nhắn bằng mạng xã hội. Thế giới công nghệ còn khiến con người dễ rơi vào trạng thái ảo tưởng. Trong thời đại hiện nay, vẫn cần thiết phát triển công nghệ. Tuy nhiên, việc sử dụng công nghệ cần tiết chế, phù hợp. Các cơ quan chức năng cần tăng cường sự quản lý, sử dụng công nghệ để phục vụ cho mục đích lành mạnh, cộng đồng. Và mỗi người cũng cần cân bằng giữa việc sử dụng công nghệ và thực hiện trách nhiệm với cộng đồng, gia đình. Hãy để công nghệ trở thành công cụ một cách phù hợp và hiệu quả với cuộc sống của chúng ta.

***<u>Đề 16:</u> Theo anh/chị, người Việt Nam hiện nay có nhược điểm cơ bản gì cản trở tiến bộ xã hội? Hãy trình bày suy nghĩ bằng đoạn văn nghị luận khoảng 200 chữ.***

Trong cả quá trình lịch sử của dân tộc, con người Việt Nam đã chứng tỏ những phẩm chất tốt đẹp của mình, dũng cảm, xả thân khi chiến đấu với kẻ thù, cần cù bền bỉ trong lao động và không phải không có sự thông minh, sáng tạo trong cuộc sống. Tuy nhiên, khi xã hội phát triển, con người cần hình thành những phẩm chất mới để phù hợp với yêu cầu của tiến bộ xã hội. Nếu không làm được điều này, chính con người sẽ trở thành lực lượng cản trở sự tiến bộ ấy. Thực tế cho thấy, người Việt Nam hiện nay có khá nhiều nhược điểm cần thay dổi, khắc phục. Khoa học

ngày càng phát triển, yêu cầu chuyên môn hóa ngày càng cao. Mỗi phút giây đều có những phát minh, những thành tựu ra đời thay thế cho cái cũ. Điều đó yêu cầu con người cũng phải vận  động, thay đổi theo. Nhưng dường như người Việt Nam vẫn còn cách suy nghĩ bảo thủ, coi trọng cái cũ, ngại và sợ thay đổi dẫn đến chậm đổi mới, tiến bộ, thiếu sáng tạo và chủ động trong công việc. Điều này dẫn đến hiện trạng đó là trước sự ra đời của rất nhiều máy móc, công nghệ sản xuất mới, người Việt vẫn đề cao sản xuất thủ công hay dây chuyền cũ, dẫn đến năng suất kém, chất lượng sản phẩm không nâng cao hay bắt kịp yêu cầu. Hay còn rất nhiều những ảnh hưởng tiêu cực khác. Nguyên nhân có thể dẫn đến từ chính quá khứ bị đô hộ, hình thành "tâm lý nô lệ", dễ bị phụ thuộc, thu động, đầy mặc cảm. Sự ảnh hưởng nặng nề của tàn tích phong kiến để lại sự trì trệ, bảo thủ trong cách nghĩ. Muốn đổi mới chúng ta cần thay đổi ngay trong hệ thống giáo dục, tích cực đào tạo thế hệ công dân bắt kịp được yêu cầu của thời đại. Mỗi cá nhân phải tích cực đổi mới tư duy, học hỏi và tự rèn luyện tác phong năng động, rèn luyện bản lĩnh và nâng cao khả năng sáng tạo để năm bắt cơ hội và đối mặt với những thử thách mới. Việc hội nhập với các nước tạo cơ hội song cũng là thách thức buộc chúng ta phải tự đổi mới từ tư duy, tác phong cho đến thái độ và cách thức làm việc. Sự hoàn thiện, tiến bộ chung của toàn xã hội chính là quá trình tự hoàn thiện, phát huy cả mỗi cá nhân.

***<u>Đề 17:</u> Phải chăng sống ảo có nguy cơ đánh mất giá trị thực? Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị bằng đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ).***

Có lẽ cụm từ "sống ảo" đã không còn xa lạ thậm chí quá quen thuộc và trở thành thói quen của xã hội, đặc biệt là các bạn trẻ. Nhưng hiện nay hiện tượng này càng có xu hướng phát triển thái quá và dường như có những hệ lụy tiêu cực. Phải chăng sống ảo có nguy cơ đánh mất giá trị thực? "Sống ảo" là khái niệm chỉ cách sống trong hoang tưởng, không đúng với thực tại bản thân hay cố ý tự tô vẽ cho mình một cuộc sống tốt đẹp, hoàn hảo trong mắt người khác mà cuộc sống đó khác với thực tại. "Sống ảo" thường thể hiện rõ nhất qua các trang mạng xã hội như Facebooj, Instagram,..Còn giá trị thực không chỉ dừng lại là sự thật về mỗi người trong cuộc sống hằng ngày mà còn là những giá trị tinh thần tốt đẹp và chuẩn mực đạo đức của xã hội. Việc xác định hai giá trị giữa "sống ảo" và "giá trị thực" khiến chúng ta phải suy ngẫm. Hiện tượng sống ảo xuất hiện tràn lan dưới nhiều hình thức. Các bạn trẻ có thể kết bạn, nói chuyện, tâm sự những điều thầm kín hay thậm chí là yêu đương với những người mới biết qua mạng xã hội dù chưa hề gặp mặt. Họ còn dùng mạng xã hội như công cụ để khoe khoang những thứ không có thực của bản thân như giàu có, danh tiếng,..Sống ảo còn là gây sự chú ý, khiến mình nổi tiếng bằng những nội dung không lành mạnh hay bịa đặt hay thường xuyên trở thành "anh hùng bàn phím", dùng lời nói hoa mĩ, tỏ ra mình văn minh, nhân ái,…Cách sống này tạo ra một thế hệ chìm đắm trong ảo vọng, thích khoe khoang, dối trá, chỉ cố tô vẽ cho hình ảnh bản thân bằng những thứ không tồn tại, phớt lờ cuộc sống thực tế. Và khi trút bỏ vẻ ngoài hào nhoáng trở về cuộc đời thực, họ lạ lẫm, không xác định được hướng di của chính mình, làm phân tán, ảnh hưởng đến học tập và lao động cũng như các mối quan hệ thực. Sự tăng chóng mặt của các trang mạng xã hội, sức hút của những nút "like", những lời ca tụng ảo khiến "sống ảo" trở thành căn bệnh khó chữa, ảnh hưởng đến nhân cách, tinh thần của giới trẻ. Mỗi chúng ta cần tự ý thức sao cho việc sử dụng mạng xã

hội hay công nghệ một các phù hợp. Phải nhìn nhận, đánh giá đúng bản thân và hiện thực cuộc sống, không chạy theo xu hướng. Những mối quan hệ trên mạng có thể đúng đắn nếu ta biết cân bằng, hài hòa với cuộc sống thực tại. Hãy chủ động thay đổi, điều chỉnh lại cách sống. Công nghệ là con dao hay lưỡi. Nếu biết cách sử dụng đó sẽ là công cụ vô cùng hiệu quả nhưng chỉ cần nhìn nhận sai nó sẽ là con dao giết chết tâm hồn bạn.

***<u>Đề 18:</u> Hãy trình bày suy nghĩ của anh/chị về quan niệm "Có ba cách để tự làm giàu mình: mỉm cười, cho đi và tha thứ" (Theo Hạt giống tâm hồn – NXB Tổng hợp TP HCM,2008)***

Đã có khi nào bạn thử hỏi liệu cuộc sống của mình giàu có hay không ? Và giàu có mà tôi muốn nói đến ở đây là giàu có về tinh thần. Có ý kiến cho rằng "Có ba cách để tự làm giàu mình: mỉm cười, cho đi và tha thứ" nhắn nhủ mỗi chúng ta về cách nuôi dưỡng tâm hồn. "Tự làm giàu mình" chính là tự nuôi dưỡng và bồi đắp nhân cách, tâm hồn bên trong. Và có ba cách để giúp ta làm việc đó: "mỉm cười" – biểu hiện của niềm vui, sự lạc quan, yêu đời; "cho đi" là biết quan tâm, chia sẻ với mọi người và "tha thứ" là khi ta bao dung, độ lượng với lỗi lầm của người khác. Tâm hồn con người sẽ trở nên trong sáng, giàu đẹp hơn nếu biết lạc quan, sống sẻ chia và rộng mở tấm lòng với mọi người. Ta vẫn quen với câu nói "Một nụ cười bằng mười thang thuốc bổ". Lạc quan, yêu đời không chỉ giúp con người vượt lên khó khăn, thử thách mà còn tạo niềm tin về bản thân và giúp ta hướng đến khát vọng tốt đẹp. Và khi ta biết sẻ chia, quan tâm đến những người xung quanh là ta đã chiến thắng sự vô cảm, ích kỉ để sống giàu trách nhiệm và yêu thương hơn. Mang lại niềm vui cho người khác ta sẽ thấy thanh thản trong tâm hồn, được sự tin yêu, tôn trọng của mọi người và chắc chắn khi ta gặp khó khăn sẽ nhận được sự giúp đỡ của người khác. Và nếu muốn trút bỏ đau khổ, thù hận để sống thanh thản và mang lại niềm vui cho mọi người thì hãy bao dung, độ lượng hơn. Ngoài sự lạc quan, sẻ chia, độ lượng, con người còn có thể bồi đắp , nuôi dưỡng tâm hồn mình bang những ứng xử tốt đẹp. Hãy xem cách dân tộc Việt Nam tha thứ cho kẻ thù xâm lược để thấy được truyền thông nhân đạo, nhân ái của ông cha ta đáng khâm phục đến nhường nào. Trong "Bình Ngô đại cáo", Nguyễn Trãi viết:"Mã Kì, Phương Chính cấp cho 500 chiếc thuyền/Vương Thông, Mã Anh cấp cho hàng nghìn cỗ ngựa."Trong "Tuyên ngôn độc lập" Bác đã khẳng định: "Tuy vậy, dân tộc Việt Nam trước sau vẫn giữ thái độ khoan hồng, nhân đạo với kẻ thù thất thế"...Hẳn là khi viết lại những hành động khoan dung, nhân đạo ấy của dân tộc ta, các tác giả phải tự hào biết bao! Sự giàu có về tâm hồn có ý nghĩa quyết định sự hoàn thiện nhân cách của mỗi người. Mỗi chúng ta cần có ý thức gìn giữ và bồi đắp để đời sống tinh thần, tình cảm của bản thân không bị xói mòn và chai sạn bởi mặt trái của cuộc sống hiện đại. Để làm được điều đó, hãy bắt đầu từ những thái độ sống tích cực, có ý nghĩa với bản thân, gia đình và xã hội.

***<u>Đề 19:</u> Anh/ chị hãy nêu suy nghĩ của mình về sự biến đổi khí hậu và những thiên tai gần đây?***

Nhân loại đang đứng trước nguy cơ bị diệt vong do tác động của nạn ô nhiễm môi trường dẫn đến "sự biến đổi khí hậu và những thiên tai gần đây như động đất, sóng thần, núi lửa … đang gây nên những hiểm họa khôn lường cho nhân loại" Từ vài năm trở lại đây nhân loại phải đứng trước những đe dọa của thiên nhiên, thiên tai và dịch bệnh gây nguy hại cho đời sống con người. Còn nhớ năm 2005, sóng thần đã cuốn trôi hàng chục ngàn người ở Thái Lan và Indonesia. Năm 2008, động đất làm tan hoang Tứ Xuyên (Trung Quốc). Ngày càng nhiều làng "Ung thư" xuất hiện ở Việt Nam và thế giới… đây là những con số đáng báo động, cho thấy sự nổi giận của thiên nhiên trước những sai lầm của con người. Nguyên nhân dẫn đến những hậu quả trên là do: Sự tác động của con người tới thiên nhiên như: chặt phá rừng mất cân bằng sinh thái, sử dụng hóa chất như thuốc sâu, thuốc cỏ thiếu khoa học. Rồi khói thải công nghiệp, khói thải đô thị làm thủng tầng Ô Zôn gây nên hiệu ứng nhà kính và tình trạng nóng dần lên của trái đất. Con người không ngừng xây dựng, đục khoét trái đất, xây hầm, khai thác mỏ làm biến dạng lớp vỏ trái đất. Con người với những hận thù, tham vọng bá chủ thế giới, không ngừng chạy đua vũ trang, sản xuất vũ khí hóa học, bom đạn, gây chiến tranh liên miên… Tất cả sẽ dẫn đến sự giận dữ của thiên nhiên và báo hiệu sự diệt vong của trái đất. Theo lịch của người Maya năm 2012 là năm tận thế, nhà tiên tri Vanga dự đoán: sau năm 2010 sẽ là động đất, núi lửa và sóng thần… nay đang trở thành sự thật. Hãy chung tay bảo vệ môi trường bằng những hành động thiết thực: Không được đốt phá rừng, khai thác khoáng sản một cách bừa bãi, gây huỷ hoại môi trường, làm mất cân bằng sinh thái. Không thải dầu, mỡ, hoá chất độc hại, chất phóng xạ quá giới hạn cho phép, các chất thải, xác động vật, thực vật, vi khuẩn, siêu vi khuẩn độc hại và gây dịch bệnh vào nguồn nước; không chôn vùi, thải vào đất các chất độc hại quá giới hạn cho phép; các quốc gia cam kết không sử dụng và sản xuất vũ khí hóa học, không gây chiến tranh; nếu dùng điện hạt nhân phải có quy trình chặt chẽ để bảo quản tránh sự cố khủng khiếp như vụ nổ lò phản ứng hạt nhân ở Nhật (2011), vụ nổ lò hạt nhân Checmobưn ở Nga (1986) gây bao đau thương cho con người.

***<u>Đề 20:</u> Bàn về thắng và bại, dại và khôn trong cuộc sống***

Trong cuộc sống không thắng lợi nào mà không gặp những khó khăn, thử thách, không một thành công nào mà không phải bước qua chông gai. Cái chính là mỗi chúng ta có kiên trì, nhẫn nại và quyết tâm vượt qua nó được hay không ?. Trong bài thơ "Dậy mà đi" của Tố Hữu có câu:"Ai chiến thắng mà không hề chiến bại/Ai nên khôn mà chẳng dại đôi lần"… Trước hết chúng ta cần hiểu được chiến thắng, chiến bại, khôn và dại trong hai câu thơ trên. Cũng giống như một cuộc chạy đua người có thể lực khỏe, kĩ thuật chạy tốt thì sẽ đến đích sớm hơn còn người về sau là người thua cuộc hay người về trước tiên gọi là người chiến thắng, còn lại là người chiến bại. Suy cho cùng, chiến thắng là đạt đến mốc quy định một cách nhanh nhất, tốt nhất đạt chỉ tiêu đặt ra và hài lòng với kết quả đó. Còn chiến bại là người có kết quả sau cùng, bị trượt và kết quả đó không như mong muốn.Khái niệm "khôn" và "dại" nghĩa là không ai sinh ra mà có thẻ hiểu hết, có thẻ biết, có thể có kiến thức được mà phải qua một quá trình rèn luyện,

tiếp thu mới có được. “Khôn” ở đây là sự thông minh, lanh lợi mà cái trái của nó là “dại’- hành động, suy nghĩ ngốc nghếch, lệch lạc.Với cách sử dụng hai cặp từ trái nghĩa trong hai câu thơ đã làm nổi bật ý nghĩa sâu sắc mà nhà thơ muốn gửi đến người đọc, người nghe đồng thời ông cũng làm toát lên một chân lý sáng ngời, đó là “trên con đường thành công luôn có thất bại” hay tục ngữ cũng có câu: “thất bại là mẹ thành công”.Chiến thắng ở đây trước hết là phải chiến thắng chính bản thân mình, chiến thắng cái “con’ giữ lấy phần “người” trong “con người”. Việc ấy không mấy dễ dàng nhưng cũng không phải là không làm được. mỗi chúng ta rèn luyện tính kiên trì, cần cù, chịu khó có vậy mới dành chiến thắng trong cuộc chạy đua với sự phát triển của xã hội.Trên con đường đời cũng vậy,học tập rồi tìm việc làm và bắt đầu cuộc sống tự lập rất khó, nhất là con đường lập nghiệp.Không phải kiến thức học ở nhà trường luôn được áp dụng ngoài thực tế, nó phải qua sự suy nghĩ, tư duy mới thực hiện được.Nếu con đường lập nghiệp ấy trơn tru, bằng phẳng ắt sẽ không có kết quả như mong muốn, phải có thất bại đôi lần ta mới tìm được cái hay, cái phương pháp tối ưu để có hiệu quả cao trong công việc.Hơn hết là sẽ rèn luyện được đức tính chịu khó, kiên trì, biết cách đối mặt với khó khăn, thử thách và vượt lên chính bản thân mình. Thất bại không phải là cái xấu, cái không tốt mà nó là một vật cản, một chướng ngại vật trên con đường thành công, chỉ cần biết cách vượt qua được nó là sẽ đến đích. Nhiều người khi gặp khó khăn lại chùn bước, có suy nghĩ tiêu cực về bản thân, tự ti và bỏ cuộc…Không phải đường đi khó mà lòng người xợ khó, xợ vượt suối lội đèo…Việc đó là không nên. Cũng như trong những năm tháng đấu tranh gian khổ chống ngoại xâm, đã có rất nhiều anh hùng đã hi sinh, đã từng thất bại dưới tay bọn ngoại xâm song càng khổ càng thôi thúc tinh thần chiến đấu của họ để rồi kết thúc thắng lợi, kéo cao lá cờ đỏ sao vàng. Là học sinh đôi khi gặp những bài toán khó, nhiều lúc muốn buông bút vì không làm được nhưng nếu có tinh thần tự giác, ham học hỏi chúng ta sẽ làm được, tìm được đáp án đúng có thể bằng nhiều phương pháp giải khác nhau. Tìm được những ẩn số kia bằng chính mình, bằng cái cách biết vượt lên khó khăn ấy bạn sẽ cảm thấy vui hơn. Nhưng cũng có lúc phải sai vì bài khó, lúc không tìm ra đáp án đúng, cũng đừng nên nản lòng “học thầy không tày học bạn”, thầy cô và bạn bè là quyển sách giả tối ưu cho mỗi chúng ta. Như một quy luật cho sự thành công, chiến thắng luôn có thất bại, những lần vấp ngã. Song đừng vì thế mà nản lòng hãy tìm cách đứng dậy và bước tiếp đến phía trước, con đường thành công kia.